

1848.

1659/33

27

Quod felix faustumq; sit!

De

JURIBUS MA- JESTATIS

EXERCITATIO II,
Definitionem eorundem & Divisionem, nec non
ipsam Principis potestatem accuratius perpendens,

gram.

SUB PRÆSIDIO
CASPARIS ZIEGLERI,

Phil. & J. U. D. & Prof. P.

In Auditorio JCTORUM

tuebitur

BENEDICTUS Strauß /

Wittebergenfis Saxo.

ad d. Julii. A. O. R. cl. lxx.

WITTEBERGÆ

Typis JOHANNIS RÖHNERI, Acad. Typogr.

Opposit

Quod felix laus tunc illi

TURIBUS MA.

TESTATIS

EXERCITATIO II.

De ...

...

SUBPRAESIDIO

CASPARIS NIEGLERI

...

In ...

...

BENEDICTUS GRUNY

...

...

WITTEBERGA

Typis Johannis Rohnke, Acad. Typogr.

Re
ali
tur
far
ab
ter
fa
po
di
sa

di
n.
na
A
m
li
co
in
fo
co
ig
re
R
p
P
m
a

Cum bono DEO!

Considerato hæcenus toto sc: ipsa
Majestæte, in suâ naturâ & essentiâ, partes
ejus porrò ut dispiciamus necesse est. Durum
hoc erit & minus ad palatum illis, qui Maje-
statem indivisibilem dicunt, quos inter emi-
net Bodinus l. 2. de Rep. c. 1. ex hoc principio
Remp. mixtam profus negans & oppugnans. At verò quod
aliquando divisum est, de eo, an dividi possit, quæstio institue-
tur Domitiana & tantum non stolidæ. Majestatem enim divi-
sam aliquando fuisse aut dividi posse, discere potuisset Bodinus
ab Aristotele l. 5. Pol. c. 11. quando ait: *Apud Molossos longo
tempore duraverunt Reges, & apud Lacedæmonios, quod ab initio
statim in duas partes divisa fuerit regia potestas: Et postea Theo-
pompus ad mediocritatem illam magis deducens Ephoros super addi-
dit, potestate quidem minuens, sed tempore augens regiam autori-
tatem & c.*

II. Subtiliter hic & eleganter philosophatur magni ju-
dicii JCeus Jacobus Lampadius tr. de Rep. Rom. Germ. part. 1.
n. 58. 59. 60. quando ex actu tum essentiæ, tum existentie Reip.
naturam, & activam regendæ ejusdem potentiam æstimat.
Actus, inquit, essentia, ut in omni re, ita quoq; Reip. talem actum
inducit, qui esse Reip. constituat, quig, toti sit speciei communis, &
licet non sit extra materiam, non tamen est in materiâ propriâ sed
communî, ut anima rationalis in homine, actus verò existentie in
individuis tantum consistit, materiâ sc: propriâ non communî. Et
formâ quidem est eadem essentialis, sed non accidentalîs propter
conditionem propriæ materiæ seu subjecti. — — — Majestas
igitur essentialiter toti Reip. ut subjecto adequato inheret, extra
respectum unius vel plurium. Rectè hæc omnia, in omni enim
Reip. specie est majestas, nec concipi potest aliqua Reip. forma
perfecta sine summâ aliquâ potestate. Sed quando deinceps
pergit Lampadius: quo respectu majestas rectè dicitur indivisibilis,
non quidem ratione objecti, sed potestatis occupatæ in rebus admi-
nistrandis. At in subjecto communi existentie prout rgs in Rep. ge-
rendæ

renda divisionem vel speciem recipiunt, ita majestas potest in dissimiliari subjectis consistere: aut ego non satis capio, quid sibi velit ille, aut me non habebit in omnibus *οὐδ' ἄν πορ*.

III. Primum id offendit, quod dicit, majestatem in actu essentiae consideratam esse indivisibilem; divisibilem autem quando consideretur in subiecto communi existentiae. Ut clarius pateat, quid velit, actum essentiae dicimus, qui Enti communicat actum; ut ejus essentia constet, quae definitione exprimitur. & hic actus, non secus ac definitio, communis est uni ac toti speciei. Actus existentiae est actus entis singulari tanquam effectus & complementum formae ultimae superveniens. Concipitur enim res sub ratione essentiae, quatenus ratione ejus constituitur sub tali genere & specie, sive in tali gradu & ordine entium. At verò haec eadem res concipitur sub ratione existentiae, quatenus est ratio essendi in rerum natura & extra causas. Nam quia essentia Creaturae non hoc necessario habet ex vi sua, ut sit actualis entitas, ideo quando recipit entitatem suam, concipimus aliquid esse in ipsa, quod sit illi formalis ratio essendi extra causas: & illud sub tali ratione appellamus existentiam, quod licet in re non sit aliud ab ipsamet entitate essentiae, sub diversa tamen ratione & descriptione à nobis concipitur, quod ad distinctionem rationis sufficit. Ita Franciscus Suarez. *disp. Metaph. 31. sect. 6. n. 23.*

IV. Secundo nec illud satis placet, quod asseritionem modo datam limitet, & intelligat tantum respectu ipsius potestatis in rebus administrandis occupatae, non verò ratione objecti. Concedere quidem possum, ut crassiusculo exemplo rem illustrem, potestatem faciendi mensam, scamnum, dolabram &c. in fabro lignario dividi tantum ratione objectorum, potestatem autem ipsam per se videri indivisibilem. At verò si ab alio tantum mensae, ab alio tantum scamna conficerentur, & prohibitio accederet, ne alter alterius partes invaderet & occuparet, eaque prohibitio non tantum in exercitium actus tenderet, sed etiam directe in ipsam facultatem, num & sic potestatem istam indivisibilem statuemus. Imò puto ego, quod actus ita divisus est, potentia olim divisibile fuisse, cum ab actu ad potestatem

potentiam, five ab esse ad posse valeat consequentia. Dan.
Stahl. tit. 2. regul. 2.

V. Tertiò nec id satis capio, quod dicit Lampadius, in
subjecto communi existentia majestatem posse in disparatis
subjectis consistere, cum tamen in verbis anterioribus asserue-
rit, actum existentia in individuis tantum consistere, materia
sc: propria non communi. Nolo enim verò hic disputare,
cum Gisberto Voetio *part. 1. disp. Theol. p. 573.* num existentia
sit principium individuationis, id enim huc non pertinet; as-
sero tamen existentiam esse ultimam actualitatem omnis enti-
tatis, cum Fonsec. *l. 4. metaph. c. 2. q. 4. sect. 4.* secundum quam
sc: res ponitur extra nihilum, & extra causas egressa aliquid
actuale esse dicitur. Et quamquam alii aliter, etiam actum exi-
stentia actum potius subsistentia dicere malint, sequar tamen
hic autorem, cum quo mihi res est, & actum existentia in indi-
viduis tantum consistere ipsi largiar; sed qui excusabit deinceps,
quod subjectum aliquid existentia facit commune. Si qui-
dem individua sunt termini singulares unam tantum rem sin-
gularem & particularem significantes. Vid. Franc. Titelmann.
l. 1. Dialect. p. 1.

VI. Vidés, benevole Lector, invitos nos in Philoso-
phorum Scholam tractos, illis tamen ut opinor non invitis. Ut
verò definiam tandem, quid de proposita controversia videatur,
ajo, dividi posse Majestatem, & divisam eam fuisse vi-
eibus non unis, nec ratione objecti tantum, sed ipsam quoque
in se, & divisibilem propterea esse etiam tum, quando confi-
deratur in actu signato & in existentia sua objectiva (quat. sc:
hæc formali contra distingvitur) abstrahendo ab omni materia
& circumstantiis individuantibus.

VII. Est enim Majestas totum aliquid, plures in se con-
tinens facultates, quæ partes dicuntur potestativa, & Majestas
ipsa hinc totum potestativum. Dn. D. Struv. *disp. feud. n. 13.*
quia enim potentia ista uniuntur in uno aliquo toto, totum
hoc ut discerneretur à reliquis, de quibus accuratè ex jure no-
stro Franzkius *ad tit. ff. de evict. n. 142. seqq.* Hottoman. *illustr. q.*
32. dici cœpit potestativum, ut innueretur, non tam partes quam

A 3

poten-

potentias & facultates ad inftar partium sese habentes in eo contineri. Et de tali quoque; toto intelligo *l. 16. & l. 17. ff. de iur. dict.* Totum ergo si est Majestas, & tale quidem, quod partibus constat separabilibus, utique; dividi quoque; id potest, & dividitur imprimis tum, quando expressè instituitur partitio, aut si quid populus adhuc liber futuro Regi imperat per modum mandantis præcepti; aut si quid est additum, quo intelligatur, Regem cogi aut puniri posse. *H. Grot. de J. B. & P. l. 1. c. 3. n. 8.*

VIII. Nec quisquam mihi hinc regerat, etiam animam esse totum potestativum, nec eam tamen divisibilem esse. Quia enim essentia animæ est simplicissima & tota in toto corpore, tota etiam in omni ejus parte, facile inde pervidetur discrimen, & ratio differentiarum, quæ animam perinde ut majestatem dividere non permittit. Nec omnes totius potestativi species perinde se habeant necesse est; sufficit convenire in eo, quod totum aliquod sunt. Quod si dixeris, etiam animæ functiones esse separatas, non enim videre pedem, nec audire oculum, nec intelligere manum, animam tamen ipsam integræ & invisibili manente, audi quid Scaliger dicat, *Exerc. 307. f. 37. Dubitare videris, an memoria insit in omnibus corporis partibus. Quin dico tibi intellectum esse in pedibus. Una enim in nobis anima suis omnibus undique, stipata potestatibus, nempe essentialibus sibi: Ubi verò instrumenta sint, ibi exercere actum suum ipsam potestatem. Si enim oculus esset in digito, videret digitus per oculum, nulla accita à cerebro potentia.* Conf. Sennertus *Academiarum nostrarum lumen & olim & olim maxime illustre in epist. nat. scient. l. 6. c. 1.* Quod si idem de majestate dicere præsumpseris, aut negabis cum Bodino, dari Remp. mixtam, & experientiam convinceris, aut adstrues, duos dari in eadem civitate eodem respectu summos, & in rationem peccabis communem.

IX. Dantur ergo partes majestatis, sed uti dixi, potestativa; quæ tamen seorsum existere, & subjectis aliis aliisque; inesse possunt. Et hæc communiter vocantur Regalia, alias, & ut volunt, commodius jura Majestatis, eo quod non tantum in Regno, sed etiam in aliis Rebusp. penes quas est majestas, inveniantur. Sed unde & quare dicantur Regalia; mirè svaes sunt Feudi-

Feudista. Gothofredus Antonii Profefor olim Marpurgenfis mixolatinum putat eſſe vocabulum, ex Rege & adverbio græco *Alar* conjugatum: Regaliaq; dicta tanquam valde regia. *diſp. feud. 3. th. 6. lit. b.* Eam derivationem exagitat Philippus Hoffmannus Profefor olim Heidelbergenfis *diſp. feud. 5. th. 2.* ſed aliam æquè ineptam ſubſtituit. Vult enim vocabulum id eſſe Latino germanicum, dicitq; Regale quaſi Regis *Lehen*, vel quaſi *Reichs Lehen*, infauſto utiq; conatu, & ſine ſectatore. Nobis cum pleriq; omnibus deducitur à Rege, fortè ideò, quia majetas omnium optimè ſe habet in regno; & hoc imperii nomen etiam omnium antiqviſſimum eſt ſecundum Salluſt. in *Catilin.* notante Chriſt. Forſtkero in *lib. 1. ann. Taciti Conf. Johan. Camman. de regalib. diſp. 1. th. 88.*

X. Sanè inviſum erat aliquando apud Romanos nomen Regis, nec poſt Tarqvinium facilè uſurpatum id ulli. Itaq; Julius plebi Regem ſe ſalutanti, Caſarem ſe non Regem eſſe reſpondit. Sueton. *c. 79.* Quòd cum imitarentur reliqui, Caſaris nomen inter dignitates eſſe coepit. Lampad. *de Rep. Rom. Germ. part. 3. c. 2. n. 2.* Sic enim Caſares, & Auguſti & Antonini bono omine in laudati Imperatoris nomen ſuccedentes dici conſueverunt, Arnifæus *de Rep. l. 2. c. 3. n. 3.* tantoq; conatu nomina iſta affectabantur, ut vocabulum Auguſti etiam Tyrannis opponeretur Marq. Frèher. *ad Petr. de Anilo de Rom. Imp. l. 1. c. 8. p. 151.* Quemadmodum & Ægyptiorum Reges à Ptolemæo, qui cum Alexandro militavit, Ptolemæi dicti ſunt, & Pharaones à quodam Pharaone; Athenienſium Reges Cecropidæ à Cecrope; Arſacidæ Parthorum Reges dicti ab Arſacè Seytâ. Tit. Popma in *Curt. l. 8.* & poſteriores Imperatores Byzantini à Conſtantino nomen affectarunt. Marq. Frèh. *d. l.*

XI. Coepit tamen idem vocabulum deincept natalibus, quaſi ſuis reſtitui & in bonam partem iterum uſurpari. Sic enim ipſe Juſtinianus regalem ſenſum & regiam interpretationem, & imperialem ſenſum promiſcuè uſurpat *J. ult. C. de ll. & regale culmen vocat dignitatem Imperatoriam l. 3. C. de quas Arienn. præſcript.* Er ita quoq; Fridericus I. in jure feudali modo Imperator dicitur, modo Rex; ipſius ſolum, ſolum Regia

Ma

Majestatis; Imperium ipsum Regnum & regia dicitur. Vid. *const. de pac. tenend. 2. F. 27. §. in quibus, de consuet. rect. feud. 2. F. 33. Regner. Sixtin. de Regal. li. 1. c. 1.* Et ideo feudistæ communiter per Regem in textibus feudalibus intelligunt Imperatorem. Vultejus *de feud. li. 1. c. 5. n. 6.* Conf. autor conclusionum de jure Principatus, *n. 5. lit. a.* ubi adversus Bodinum ex Julio Capitolino, Appiano Alexandrino, Dione, Nazianzeno & aliis disputat, Imperatores non tantum regiam majestatem semper habuisse, sed & Reges interdum appellatos.

XII. Cæterum quot civitates Regnum constituent, disceptent inter se & augeantur Canonistæ. Sunt, qui regnum non agnoscunt, nisi decem aut undecim in eâ inveniatur civitates; talem enim numerum definitum ajunt in *c. scitote 6. q. 3.* nec nisi verbis dissentiant illi, qui negant regnum dici, nisi in eo ad minimum sint decem dioeceses & unus Metropolitanus quos refert Arnizæus, *de Rep. li. 1. c. 5. sect. 6.* Dioecesein autem sumunt pro territorio unius civitatis aut pro territorio Episcopi, uti videntur. Acceptum enim id vocabulum aliàs aliter. Propriè autem Græci *ἐπαρχία* & *παρχία* dixerunt tale territorium, quod sub Episcopo Civitatis erat: *ἐπαρχία*, integram provinciam, quæ sub Metropolitanano, & *διοίκησιν* istam multarum provinciarum complexionem, quæ sub patriarchâ erat, ut eruditè ostendit autor Evcharistici ad Jacobum Sirmundum *mishi de regionib. & Eccles. suburbicar. part. 2. c. 4. pag. 127. & p. 549.* Quod si ergo dioecesis accipitur pro territorio unius Episcopi, (sequioribus enim temporibus unam tantum parociam interdum denotavit) Regnum dici nequit, in quo non inveniatur decem Episcopi & unus Archi Episcopus. Quæ de causâ etiam Bohemia aliquando Regni nomine indigna judicata fuit, quod Archiepiscopatum haberet omnino nullum, ut refert Curæus *part. 1. Chron. Siles.*

XIII. At profectò *ἀρχοντο* hoc est, & prorsus monstruosum, ex numero Episcopatum de Regno judicare, & ab Episcopis Reges æstimare; quin, si dicendum quod res est, tyrannidem hoc sapit Hildebrandinam. Regnum propriè est, quando unus summum habet imperium, eoque ad publicam civitatis

salus

salutem utitur. Ista Civitas habere potest fines latiores, potest habere etiam angustiores. Et potest monarchicè gubernari civitas, quæ seipsa terminata unica continetur Urbe, & unico absolvitur muro. Non dissimulo, fuisse aliquando dictos Reges, qui Dynastæ potius aut Toparchæ aut Tetrarchæ, aut quocumq; alio nomine dici meruissent, id quod per totum orientem etiam ab antiquissimis temporibus moris fuisse ostendit Richardus Montacutus *de orig. Eccles. part. 1. p. 205.* Conf. H. Grot. *de J. B. & P. l. 1. c. 3. n. 10.* Sed num propterea Reges dici nequeunt, qui monarchico imperio unicam tenent Urbem & angustis limitibus suum territorium circumscribunt? Utiq; quantitas extensiva in objecto nihil facit ad modum imperandi, nec partem facit definitionis. Sed hæc obiter, & quasi per salturam.

XIV. Pergimus ad definitionem Regalium, in quâ *rex* *nov reges*, qui anxie laborat. Nobis enim etiam descriptio tantum sufficit. Sed Feudistæ tamen quamplurimi soli Imperatori Regalia transcribunt, cuius proinde nomen definitioni inserunt. Et quamquam id excuset Bocerus *de regal. c. 1. n. 7.* nempe, id ideo fieri, quia de jure civili Romano potissimum disertatio instituat, non de civili jure aliarum gentium; excusatum tamen habere non possumus Vultejum, qui *l. 1. de Feud. c. 5. n. 6.* cum Baldo & aliis soli Imperatori de jure, aliis autem regibus usurpatione quâdam competere regalia asserit, dubio procul hypothesi isti innitens, Imperatorem dominum esse totius orbis terrarum, & propterea jus ipsi competere in regna reliqua universa; quo argumenti genere quam plurimi Juris Romani doctores jam inde a Lotharii Cæsaris temporibus usi fuerunt, illudq; non in Sacro tantum Codice *Luc. II. 1.* sed apud Scriptores etiam profanos, & in ipso tandem jure Justiniano *l. 8. ff. de L. Rhod. de jact.* inveniri gloriantur. Vid. Franc. Zoannett. *de Rom. Imp. n. 121. 149.* Sig. Scaccia *de appellat. q. 16. lim 5. n. 4. 5.* Joach. Cluten in *Syllog. rer. quot. n. 9.* Goedd. *ad l. 3. §. 1. ff. de V. S. n. 8.* Gail. *de pac. publ. l. 1. c. 11. n. 4. 5.* Thom. Michael *de jurisdic. n. 9.* Bechtius *de securitat. n. 38.* Reinkingk *de regim. sec. & Eccl. l. 1. clas. 3. c. 13.* Qvin fuerunt, qui hoc argumento

B

Caro,

Carolo V. jus occupandi Americam vindicarent, à quibus tamen dissentiunt Francisc. Victoria *Relect.* 5. Ferdin. Vasquius *in question. illustr.* 1. 20. Joseph. à Costa *de procur. Indor. salut.* l. 3. c. 3.

XV. Verum enim verò, quia Terrarum Orbis nullo unquam tempore totus & integer Romanis fuit subiectus, & ne Europa quidem tota, multo minus Africa & Asia; Germani autem qui trans Rhenum & Danubium Romanis erant, perpetua cum iis bella gesserint, nec unquam provinciæ jura acceperint, siculum hoc esse argumentum nemo non videt. Nec melioris conditionis est alterum illud, quo ad Romanos jus aliquod imperii in totum orbem pertinuisse & etiamnum pertinere contendunt. Id enim unde habebunt? non certe jure divino, non naturali, non gentium, non deniq; civili. Consequens igitur est, figmentum id esse & seditiosæ ejusdam assentationis *dominica*. Quin potius si quid habuerunt Romani, (habuisse autem non exiguam mundi portionem certum est, & describit eam Appianus Alexandrinus *in proem. lib. Libyc.*) id omne tenuerunt iisdem titulis, quibus vulgo acquiri aliquod aut possideri solet; & igitur potuerunt illi iisdem titulis occupata & possessa iterum amittere, quæ ipsa novi deinceps possessores eodem prorsus jure, quo Romani, nec minus legitimo titulo occupare & possidere inciperent. Vid. Dn. Conring. *de Imperat. Rom. Germ.* Anton Matth. *de crim. tit. de les. maj. c. 2. n. 7.* Bachov. *in Treutl. vol. 1. disp. 3. th. 7. lit. C.* Didac. Covarruv. *in c. peccatum p. 2. §. 9. de R. J. Alb. Gentil. l. 1. de jur. bell. c. 23. & disp. reg. 1.* Quirin Kubach *cent. 1. dec. 9. q. 2.* Anton Coler *de jure imp. Rom. n. 14.* Gabriel *l. 5. tit. de acq. dom. concl. 3.* Harprecht. *ad pr. J. de R. D. n. 113.* Jac. Lampad. *de Rep. Romano-Germ. part. 3. c. 9.* Hugo Grot. *de jure B. & P. l. 2. c. 22. n. 13.*

XVI. Nolo ego nunc prolixus esse in eo, quod passim hodiè docetur, Carolum M. per titulum Imperatorium, à Leone Pontifice & civibus Romanis solenni acclamatione datum, plura non accepisse, nisi potestatem in Urbem Romam in ipsum Pontificem, in Exarchatum Ravennæ & in alia quædam oppida contra Langobardici Regni fines posita, nec plus etiam accepisse

Otte-

Ottomem Magnum; sed utrumq; quin & reliquos eorum Successores Germania & Langobardico Regno præfuisse non ut Imperatores, sed ut eorum Reges, distinctasq; semper à Romano imperio istas habuisse Republicas. Ex quo deinceps conficiunt, quia ea omnia sub titulo Imperatoris intellecta vi & nequitiâ Paparum Cæsaribus iterum adempta sint, inane proflus esse hodiè nomen Imperatorium & procul reipsâ, & vel Imperium Romanum periisse, vel Papam reapse potestate Imperatoriâ frui, salvâ tamen licentiâ titulum illum usurpandi Cæsaribus adhuc integrâ. Quæ omnia si vera sunt, (ea enim nunc examinare nostri non est instituti, ut vera autem supponuntur) admitti nequit, Imperatori Romano aut dominium competere totius terrarum orbis, aut jus saltem eum totum occupandi.

XVII. Concidit ergo, quod aserebat Vultejus, Regalia soli Imperatori de jure, reliquis autem Regibus usurpatione quâdam competere. Imò verò ajo ego, competere ea omnibus illis, qui Majestatem habent, & quidem de jure, vi ipsâ Majestatis, & quia Majestatem habent. Nec quicquam facies, si pro Vultejo aseras, competere Romano Imperatori prærogativam aliquam, quâ inter principes mundi maximè refulgeat, eumq; idcirco vocari Monarcham non solum totius Christianismi, sed etiam Orbis universi præcipuum, & eminere cum inter omnes Reges veluti Stellam matutinam, qualia emblemata plura congeserunt Franciscus Carolus Dux Sax. apud Lanf. *Orat. pro Germ. p. 146. 147.* Jctus Westphalus *de jur. principat. conclus. 10. & 83.* Bernh. Zieritz *de Principum prærogativa.* Reinkingk *de regim. sec. & Eccl. l. 1. cl. 2. c. 7.* Bechtius *de securitat. n. 149.* Ut ut enim prærogativam istam non negem, nego tamen confici exinde, summum imperium & regalia de jure soli Imperatori, usurpatione autem reliquis etiam regibus competere. Quin asero, etiam parvam Remp. liberam non minus plena habere jura Majestatis, quam magnam aliquam & amplam, ut ut forte hæc propter amplitudinem suam digniore loco habeatur, cum & inter pares ordo aliquis servandus necesario sit. *Negedgia* enim ista & dignitas Romani Imperatoris, quâ reliquis Europæ Principibus præfertur, orta videtur primùm ex ampli-

tudine & multitudine provinciarum regni Germanici tempore
Ottorum maximè formidabilis, cui proinde reliquæ omnes
Respublicæ per annos nunc septingentos semper primum lo-
cum concesserunt, eamque in quietâ ejus possessione reli-
querunt.

XVIII. Sanior itaq; est definitio Regneri Sixtini quando
l. 1. de Regal. c. 1. n. 14. regalia dicit esse jura ei, qui superiorem non
recognoscit, vel cui concessione aut præscriptione consuetudi-
ne acquisita sunt, competentia, ad salutem & decus Reip. tu-
endum. Rectè hic pro Imperatore substituit omnem eum,
qui superiorem non recognoscit. Nec enim soli Imperatori
competit majestas, sed aliis etiam Regibus & Rebusp. imò et-
iam aliis plenior. Et non in regno tantum jura habentur ma-
jestatis, sed in omni Rep. liberâ. *Ista autem verba, vel cui con-*
cessione aut præscriptione consuetudine acquisita sunt, pro quibus
alii brevius: *vel cui legitime acquisita sunt,* mallem abesse. Cer-
tum enim est, jura taliter acquisita non esse regalia, quippe quæ
non sunt in commercio inferiorum. Et quando dicitur, de
consuetudine privatis concedi regalia, accipiendum de loca-
tione vel permisso emolumentorum, non de ipsis regalibus. Re-
galia equidem in inferiorem transfundi nequeunt, quod osibus
Principis inhæreant. Sic licet Princeps concedat inferiori ju-
risdictionem omnigenam, altam & infimam, nec non venatio-
nes, ob id tamen in vasallo non sunt regalia territorio illinitay

*Si majestas est totum imperi-
um et præfandi, etiam pos-
sunt præfandi Regalia
verum et prius: et posterior
Prius prob: l. 1. c. 12.*

*Quicquid non est in com-
muni, neque emolumenta
sunt locari. Et regalia
sunt in commercio: p.
Major: prob: ut supra non
sunt in commercio: l. 1. c. 12.
emolumenta non possunt
ari.*

*Si regalia jure feudi con-
cessa sunt privilegia nulli
principi in Imperio Rom.
et ab Imperatore petere jure sed ex gratia. Posteriori est absurdum: l. 1. c. 12.*

sed tanquam commoda loci concessi ipsis accedunt, illis ju-
ribus status & sic salvâ superioritate. Ita Andr. Knichen *de jur.*
territor. c. 1. n. 125. seq. Matth. Stephan. de jurisdic. l. 2. part. 1. c. 7.
n. 22. seqq. Et quando ea jure feudi conceduntur, non conce-
duntur quatenus Regalia, sed ut privilegia, vel etiam ut usum
solum & delatam quis habeat administrationem ejus, quod jure
superioritatis principibus competit. Unde etiam non quavis
regalia subditis conferri possunt, sed illa solum quorum potest
esse usus absq; majestâte vel superioritate competente. Dn.
Struv. *disp. feud. 6. n. 13.* Carol. Molinæus *ad consuet. Paris. t. 1. §. 2.*
§. 15. n. 55. 56. Et sic illa verba debent intelligi de jure, quod ha-
bet in re concessâ tanquam Dominus ejus, non autem tanquam
Dux

Dux, vel Rex aut Princeps. Petr. Ant. de Petra *de potest. Princ.*
c. 21. n. 36.

XIX. Cùm igitur jura talia dici regalia propriè nequeant, nec illi, quibus hoc modo competunt majestatis participes fiant, nos verò regalia aliter hìc non consideremus, nisi quatenus partes sunt majestatis, jure illa hìc removemus, quemadmodum & totum istum tractatum: *quibus modis regalia acquirantur & amittantur.* Videant eà de re Doctores juris Feudalis. Nobis autem Regalia sunt jura, illi qui summum in Rep. tenet imperium *competentia ad tuendum salutem & dignitatem Reip.* Quæ definitio cum reciprocetur cum suo definito, facilè inde colligitur, non istam tantum à nobis improbari sententiam, quæ jura regalia sine majestatis titulo consistere posse, contendit; sed illam etiam, quæ è contrario dignitatem regalem, sine juribus regalibus esse aliquando posse asseverat. Alterum enim alterius esse destructivum, aut impropiè saltem alterum accipi debere, ipsa rei dicitur natura.

XX. Ex dictis etiam illud patet, competere Regalia illico, quamprimum aliquis levatus, h. e. Princeps renunciatus fuerit. Levatio enim talis & in scutum impositio erat inter ritus Principem creandi, sed apud barbaros ferè, Gallos sc: Gothos & Francos. Cassiodor. l. 10. var. for. de Gothis: *Judicamus Parentes nostros Gothos inter procinctuales gladios more majorum scuto supposito regalem nobis contulisse, præstante Deo, dignitatem, ut honorem arma darent, cui opinionem bella pepererant.* Et de Chlotarii filiis refert idem, Sigbertum contra Chilpericum fratrem profecturum à Francis more gentis clypeo impositum Regem esse constitutum. Ad Romanos hic ritus tandem pervenit à barbaris eundem edoctos. Ita enim de Juliano à Gallicanis militibus Principe renunciato Ammianus Marcellinus l. 20. *impositusq; est scuto pedestri, & sublatus eminenti populo silente Augustus renunciatus, jubebatur diadema proferre.* Et Claudianus: *Sed mox cum solita miles te voce levasset.* Imò & apud Græcos levationem hanc in scutum usurpatam, inter solennia Principatus fuisse, ostendit J. Lipsius in Tacit. l. 4. hist. p. m. 519. Sed quæcunq; tandem interveniant ceremoniæ, quamprimum aliquis

*Si lex Rom: ante confirmatio
nem privilegij: Electoral: in
nullis alius administrationis
imperij procedere potest etiam
non statim post levationem
consequuntur Regalia. Verum
Princ. & postea
Princ. probo tit 2 A: B: &
quod dicitur de re Al: hinc*

aliquis summo imperio uti jussus fuerit, regalia simul omnia adipiscitur, cum illud absq; his nec exerceri nec concipi quidem possit saltem quoad actum primum.

XXI. Non minus ex datâ definitione patet etiam istud, non agi hîc à nobis de feudis regalibus, sive bonis illis, quæ dignitatem regalem annexam habent, & per infeudationem conceduntur. Regalia enim de quibus nunc agere decrevimus, mera sunt jura, & sub iis veluti genere continentur. At bona regalem dignitatem habentia non sunt mera jura, sed res corporales, quibus dignitas adhæret, & propter istam dignitatem etiam potestas. Regner. Sixtin. *de regal. li. c. 3. n. 9.* Complexi autem nulla habetur ratio, quando in simplicibus tantum terminatur *Διγνως*. Id tamen fortè huc pertinet, an potestas ista ex feudo regali competens Majestatis nomine veniat, & an jura potestatem concomitantia regalia & jura majestatis dici debeant. Affirmat Grotius *li. de jur. B. & P. c. 3. n. 23.* ubi obligationem ex feudo personalem summo imperio nihil quicquam detrahere docet. Sed enim cum obligatio ista non ad reverentiam tantum & honorem Seniori præstandum, sed ad servitia quodq; feudalia & fidelitatem extendatur, nec absolutam ejusmodi vasalli accipiant potestatem, sed eam habeant ex concessione superioris salvâ concedentis superioritate, majestatem propriè ita dictam tribuere ipsis nolum. Quia tamen potestas ipsa tanta est, ut *αυτοκρατορίας* quodam jure expediuntur ea omnia, quæ Majestati aliàs conveniunt, rectius ea vocari hodiè solet jus superioritatis, quod nihil aliud est quam majestas quædam analogâ. Knich. *de sublim. & reg. jur. terr. c. 1.* Dn. Struve *disp. feud. 6. n. 13.* Bachov. *in Tr. vol. 1. disp. 3. rh. 6. lit. E.*

XXII. De numero Regalium non est ut solliciti simus, quancquam in eo operosi sint interpretes, aliis tantum non in finitum excurrentibus, aliis præter ea, quæ *lib. 2. Feud. tit. quæ sint regal.* habentur, fere nulla hoc nomine censentibus. Utriq; perperam. Illi, quia non omnia ea quæ Princeps potest, inter regalia haberi debent. Knich. *de subl. & reg. jur. terr. c. 1. n. 159.* Hi, quia in dicto loco hoc inprimis agitur, ut recensentur jura fiscalia regum veterum Longobardicorum ætate Friderici I. controversa,

troverfa, non ut integer catalogus omnium majestatis jurium
texatur. Camman. *dejur. Maj. disp. 2. n. 48. seqq.* Et imò sunt
quædam, quæ ex Lege positivâ talia sunt, aut moribus hominum
ita recepta. Ufu enim & consuetudine induci potest, ut jura
quæ olim Regalia non fuerunt, pro Regalibus hodiè habeantur,
& vicissim. Rosenthal. *de feud. c. s. concl. 94. n. 1.* Quo refero,
quod Imperatores Romani non usi sint vulgari atramento in
subscriptionibus literarum; sed encausto, colore quasi purpureo
ex cocto murice vel trito conchylio confecto, indictâ pœnâ ca-
pitali, si quis imitari id aut eodem colore scribere ausus fuerit.
*l. 6. C. de divers. rescript. Gvid. Pancirol. rer. mem. l. 1. tit. de en-
caust. Gvillh. Schickard. ad Tharich Pers. proem. p. 15. 16.* Dixi
inter regalia id fuisse, quia institutum ideo, ut ne facile posset
committi dolus vel falsum in literis, Matth. Steph. *dejurisd. l. 2.
p. 1. c. 1. m. 2. n. 246.* & qui finis est ultimus, salus Reip. ne inter-
verteretur, cum nisi isto colore signata fuerint, Rescripta valere
noluerint Imperatores *d. l. 6.* Sed si quis hodiè inter Regalia id
referre voluerit, ridiculus erit, & è Tantali horto fructus col-
liget, sive quod interciderit coloris purpurei mixtura & tempe-
raturæ id artificium, Fuller. *miscell. l. 1. c. 20. & l. 2. c. 11.* sive quod
ipsi Imperatores uti eo sponte desierint, & inter regalia habere
amplius noluerint.

XXIII. Cum igitur tam varia inveniuntur jura majesta-
tis, nec numero se contineant ubiq; eodem, optimum erit ad
summa quædam capita ea referre, & quibus in rebus summum
imperium præcipuè consistat, universali & communi quodam
penicillo delineare. Sed hic iterum varii variè disputant, quo-
rum aliquos cum recensuisset Grotius *l. 1. de J. B. & P. c. 3. n. 6.*
sic tandem ipse: *Qui civitatem regit, eam partim per se partim
per alios regit. Per se autem versatur aut circa universalia, aut
circa singularia. Circa universalia versatur condendo leges, easq;
rollendo tam circa sacra (quatenus eorum cura ad civitatem per-
tinet) quam circa profana. Ars circa hæc Aristoteli de πολιτικῶν
architectalis. Singularia circa quæ versatur sunt aut directè pu-
blica aut privata quidem, sed quatenus ad publicum ordinantur.
Directè publica sunt actiones, ut pacis, belli, fœderum faciendorum,*

aut res, ut veltigalia, & si quæ his sunt similia: in quibus comprehenditur & dominium eminens, quod civitas habet in cives & res civium ad usum publicum. Ars circa hæc Aristoteli nomine generis πολιτικῆ i. e. civilis & βασιλευσικῆ consultiatrix. Privata sunt res controversa inter singulos, quas publica autoritate dirimi publicæ quietis interest. Ars circa hæc eidem Aristoteli δικαστικῆ judicialis. Quæ per alterum expediuntur, ea expediuntur aut per Magistratus, aut per alios Curatores in quibus sunt & legati. His ergo in rebus consistit potestas civilis.

XXIV. Non malè hæc omnia, etiamsi non omnia ad palatum Johannis à Felden in not. ad h. l. cui vicissim non malè respondet Theod. Graswinkel. in stricturis. Sed sunt tamen inter ista quædam in omni Rep. maximè conspicua, & quæ idcirco primas quasi tenent, quibusq; omnis ubiq; majestas eminet. Occupatur enim summum imperium potissimum in duobus, tum ut regat & gubernet Remp. tum ut tueatur eandem. & ad ista duo revocari potest, quicquid circa Reip. summam inquisitionem venire solet. Jam verò ad regendam Remp. quam maximè facit potestas ferendarum legum & magistratus constituendi; ad tuendam autem eandem jus armorum præcipuè. Tria ergo erunt summæ potestatis quasi γωεσμοιατα, in quibus ea quam maximè sita invenitur, sc: leges condere, magistratus constituere, & bellum indicere. Atq; ad ista tria capita referunt quidem Doctores Majestatis jura quam plurima, sed vereor tamen ut omnia. Nec ideo fortè observata, ut omnia eò reducantur. Sufficit tam universalis ea esse, ut iis carere nequeat Resp. perfecta, & contineri iisdem regalia omnium præcipua. Cum reliquis ad methodum Grotianam erit recurrendum.

XXV. Poteris etiam sic procedere, ut consideres Majestatem vel in respectu ad subditos, vel in respectu ad pares. Etsi enim Majestatis vocabulum in sensu proprio & genuino semper denotet superioritatem; tamen quia non una in terris invenitur Resp. sed complures aliæ, quarum unaquæq; seorsim suâ pollet majestate, superioritas illa tantum intra terminos Reip. suæ audienda est: extra eosdem pares tot habet, quot Republicas æquè perfectas terrarum orbis universus. Continetur enim
una-

unaquæque & terminatur suis limitibus, quos egredi nulla earum potest, nisi cum detrimento alterius. Quoniam verò non facillè invenitur Resp: quæ seipsâ ita contenta esse possit, ut alterius non indigeat sive opibus, sive fructibus, sive auxilio; nec ulla tam secunda esse queat, ut non aliqua subinde immineant pericula, fieri non potest, quin negociorum quædam iis intercedat communicatio. In hunc igitur finem Majestati aliqua competunt Regalia, quæ Majestatis ad Majestatem inferunt respectum, & quorum vi Princeps cum Principe agere & contrahere potest. Talia sunt jus belli & pacis, jus foederis sancienti, jus Legatorum mittendorum, & si quæ sunt his similia.

XXVI. Vicissim sunt alia; quæ Majestati competunt in respectu ad subditos, & limites imperii non egrediuntur, quæ sunt jus vectigalium, jus legum ferendarum, Magistratum creandorum, comitiarum, extremæ provocationis & ejusmodi plura. Prioris generis jura possumus Scholasticorum imitatione, regalia *equiparantia*; posterioris *disparantia* dicere. Illa ex potestate mutuâ & utrinque æquali, hæc ex potestate supereminente proficiunt. Illa naturâ posteriora, hæc priora. Illa absente possunt, hæc nequeunt. Illic enim non repugnat Majestatem esse sine pari, ut, si fingas, totum terrarum orbem unius imperio parere, aut in Noacho regiam potestatem imagineris; hic repugnat Majestatem esse sine subditis. Præstantiora igitur & potiora hæc illis, illa autem magnifica magis & magis verenda, quippe quæ ad exteros etiam Majestatis stricturas projiciunt; utraq; tamen Reip. usui & utilitati destinata.

XXVII. Dividunt porro Regalia in majora & minora. A quibus licet dissentiat Bocerus *de regal. c.2. n.3.* & Philipp. Hofman. *disp. feudal. 5. n.3.* in personalia & fiscalia ea dispenses, nolumus tamen à communi illâ & receptâ jam pridem distinctione abhorreere, non, quod communis ea sit, & ideo mala esse nequeat, sed quod de verbis magis quam rebus instituat concertatio, nec satis bene ubique applicentur

C

centur

Si Regalia majestatis & Reservata principis sunt hinc non omnia. Quia quae Princeps sibi reservavit sunt Regalia. Atque princeps venationes sibi reservavit: & venationes cunctae sunt Regalia. Venationes sunt Regalia non omnia, quia non spectant ad regem imperii & Imperatoris honorem. Non omnia, quia non augent fiscum.

centur principia philosophica. Majora vocantur illa, quae gubernationem & statum ipsum Reip. concernunt, qualia sunt potestas Legislatoria, potestas constituendi Magistratus, jus belli, jus extremae provocationis &c: & dicuntur alia personalia, imò personalissima, quia scilicet persona & osibus Principis adhaerent, merè Regalia, ipsi coronae annexa, sacra sacrorum, Regalia Majestatis, Reservata Principis. Regner. Sixtin. de regal. l. 1. c. 2. n. 2. 3. 4. Minora verò sunt commoda & emolumenta, quae ex bonis publicis, vel aliis ratione imperii ab eo, qui summum in Rep. habet imperium percipiuntur. Vocantur alia jura fisci sive fiscalia, & praesupponunt potestatem aliquam in possessiones & bona privatorum.

XXVIII. In majoribus itaque Regalibus suprema potestas & dignitas imperantis consistit, eaque personam Imperantis ipsam concernunt, cum minora ad jus fisci magis & fiscales redditus, quam ad supremam dignitatem spectent, & hinc Majestati quasi subsidiariae sint. Non quod ex regalibus majoribus nunquam quicquam ad fiscum pervenire possit, nec quod ex minoribus auctoritas & dignitas imperantis plane non juvetur aut illustretur; sed quod in illis principaliter ipsum non respectu sui & quatenus tale est, occupatum sit, in his verò, quatenus externis quibusdam adminiculis & subsidiis moraliter opus habet.

XXIX. Adde & id, Regnero Sixtino de Regal. l. 1. c. 2. n. 52. & l. 2. c. 6. n. 42. idem regale nonnunquam & majus & minus diverso respectu dici. Sic enim jus vectigalium, quatenus denotat jus vectigalia instituendi aut vetera augendi, ad majora refert regalia; Quatenus verò per id denotatur jus instituta jam vectigalia percipiendi, haud immerito id minoribus accenseri putat. Nec verò, ut videtur, sine omni ratione. Illi enim ad primum respicitur principum vectigalium, hic verò ad utilitatem inde provenientem. Et hanc doctrinam cum approbasset Joh. Camman. de jur. maj. disp. 2. n. 73. eam deinde sui oblitus repudiat disp. 11.

§. 45. 46. & jus vectigalium nullo facto discrimine ad minora referret regalia. Referemus & nos, non attentâ Regneri distinctione, quæ vel ideò ad præsentem quæstionem facere nihil potest, quia jus ipsum instituendi vectigalia in eum finem competit, ut consulatur fisco. Totum ergo id non ad Majestatem principaliter spectat, quanquam Majestati competat, sed ad emolumentum aliquod subsidiarium fisco applicandum. Nec enim ideò majus dicitur aliquod regale, quia originem suam habet à potestare soli Majestati competente, sic enim fortè tota concider distinctio, nec aliquod regale minus dabitur. Sed regale majus vel minus dicitur ita à fine, quatenus vel majestas ipsa vel præcipuè fiscus inde sibi consulit, id quod considerato cujusque effectu ultimo constare potest unicuique etiam minus exercitato.

XXX. Et hîc quidem finis esse posset exercitationi, nisi restarent aliqua de jure regio Ebræorum dicenda, quæ materiam de potestate principis si non ubertim exponere, haud leviter tamen illustrare poterunt. Scilicet committuntur inter se Deveron. caput XVII. & I. Sam. caput VIII. quo utroque jus Regis contineri volunt, sed sensu, ut videtur, prorsus contrario, aut saltem non usquequaque utrobique conveniente. Sed videtur tantùm, intellectui se minus confirmato, & ad penitoria parum respicienti. Et si autem nostrum non sit, sacram Scripturam inter Jurisprudentes interpretari, nec litem istam, quæ etiamnum graviter inter partes reciprocatur, componere, non alienum tamen hîc erit, postquam juventuti identidem ea à politicis proponuntur & interpolata quidem haud rarò, haud rarò etiam perversè & veteratoricè; quid de toto isto negotio sentiendum sit, breviter & *ὡς ἐν συνόψει* exponere. Sic enim & benè ominari de Majestate imperantium discer animus confirmatus, & contemnere porro quicquid adversus præsentem statum, & Principum eminentiam suggerent Demagogi. Offendere scilicet & hîc solent illi, qui populo

ut placeant, multa pro libertate, plura aduersus Principum loquuntur imperia, minus fortè penetrantia, nisi Scripturæ autoritate in partes vocatâ subinde suscitarentur, & aliquem inde colorem acquirerent.

XXXI. Tenendum igitur, ab initio summam potestatem in populo Israelitico peculiari & planè admirandâ ratione fuisse penes unum & solum Deum, ab eo leges latis, Magistratus creatos, bella gesta, pœnas sancitas, privilegia data, ipsumque ILLUM unicè & solum fuisse Israelitarum Regem. Quando autem & Moses Rex dicitur *Deut. XXXIII, 5.* id plerique interpretes ita explicant, ut regis tantum munus eum obiisse, & tanquam Regem sive ProRegem fuisse asserant, quod ipsum est Magistratum tantum gerere, summo scilicet imperio penes alium manente integro & saluo. Sed & reliqui qui populum Israeliticum gubernarunt usque ad Saulem, sive Duces fuerunt, sive iudices dicti, non nisi *דִּקְדָּי* fuerunt sive magistratus, strictè accepto hoc vocabulo. Nullus enim eorum *מֶלֶךְ* habuit, sed ipsum hoc totum ad ea usque tempora solus Deus sibi retinuit, nec in consortium maiestatis quenquam hominum recepit unquam; ut propterea singulare id reip. genus non malè novo quodam vocabulo *Deonogria* dicatur *Josepho l. 2. contr. Apion.*

XXXII. Florebant ita Israelitæ, & non externis tantum hostibus formidabiles erant, sed ipsi quoque inter se felicissimo regimine continebantur; & presentissimum Regis sui auxilium non unis vicibus modo prorsus extraordinario planeque divino experiebantur. At quod habet Franciscus Guicciardinus *l. 14. histor. Ital.* *Non hanno gli buomini maggior nimico, che la troppa prosperità, perche gli fa impotenti di se medesimi, licentiosi, & arditi al male & cupidi di turbare il ben proprio con cose nuove,* id similiter Judæis usuenisse, sacra notat pagina. Pertæsum enim tandem fuit stolidam gentem felicissimi hujus statûs, nec satis ipsi fuisset ab Rege omnipotente, omnipresente & rerum omnium

Mode-

Moderatore gubernari, sed postularunt, ut Rex sibi præficeretur, & quidem talis, qualem vicinæ habebant nationes, *1. Sam. VIII, 5.* Constat autem nationum quamplurimis imperitatum fuisse *μάλα παύβασιλικός*, & orientis populos addiditè admodum gubernatos. *Grot. de jur. B. & P. l. 1. c. 7. n. 20.* Alb. Gentil. *disp. Regal. 1. p. 19* Regem igitur talem dum sibi discipiunt Israelitæ, non sine exemplo amentiarum libertatem, quam sub verè regio Dei imperio & *γυναικας* tali habuerant, servitio postmodum Regio mutare præoptant. *Sulpit. Sever. l. 1. histor. sacr.* Potest enim (ut obiter hoc moneam) sub monarchico imperio esse libertas; potest & esse servitus. Imò, quia aliqua datur libertatis & servitutis latitudo, potest eadem quæ libertas nunc putatur, alio respectu servitus esse. Et ergò, licet sub aliis aliisque regibus vel liberiores fuerint Israelitæ vel magis coerciti, tantam tamen libertatem, quantum divinum ipsis reliquerat imperium, sub Regibus habuerunt nunquam.

XXXIII. Petrus Cunæus *de Rep. Ebr. l. 1. c. 14.* & Wilhelmus Schickardus *de jur. reg. Hebr. c. 1. th. 1.* cum quibusdam Rabbinis volunt, Populum Israeliticum errasse non in eo, quod Regem petierit, sed in eo quod non legitime petierit. mandatum enim jam ante à Deo fuisse, ut Regem sibi eligeret, & hinc ex necessitate præcepti eum sibi postulasce. Quo trahunt verba *Deut. XVII, 14. 15.* in primis quod ibi reduplicetur verbum: *Ponendo pones super te Regem.* Iterationem enim istam mandatum apud Hebræos maxime serium innuere extra controversiam ponunt. *Ponam & ego,* (quanquam, ut ponerem, necessitas ulla adigat, Sic enim verba *Gen. 2, 16.* *Ex omni arbore hujus horti comedendo comedes,* rectè ab Junio & Tremellio vertuntur: *liberè comedes,* nec verbum igitur finitum si quæ suum regit infinitivum, semper mandatum, sed quandoque majorem tantum certitudinem ac evidentiam denotat.) committunt tamen illi boni Interpretes fallaciam à dicto secundum quid ad dictum simpliciter. Nec enim licet ita sensum compositum

tum dividere, ut qualitate, quæ propositionem determinat, remotâ, simpliciter ea sine determinatione intelligatur. Tota namque oratio est hypothetica. *Si dixeris, constituam super me regem, sicut habent omnes per circuitum nationes, eum constitues, quem dominus Deus tuus elegerit de numero fratrum tuorum.* Non juber simpliciter Deus, quod optimè observat R. Isaac Abravanel, ut Israelitæ Regem sibi creent, cum ipse eorum Rex esset, sed tantùm, cum prævideret fore, ut simulatque terram sanctam occupassent, malo proposito Regem sibi essent postulaturi, præcipit, ut quando Regem omninò velint, eum è fratribus suis eligant. Et hanc sententiam falsitatis alicujus arguere nequit Menasse Ben Israel in *Conciliatore suo* p. 228. nec quicquam in eâ carpit, nisi quod adverteretur traditioni ac sententiæ antiquorum. Non tamen adversarii profus, ostendunt ea quæ adducit Schickardus *d. l.* & locus Josephi *ex l. 4. antiq. jud. c. 8.* metaphrasie Sigismundo Gelenio: *Optimum quidem est Optimatum regimen, & sic in administratâ Republicâ vivere, nec est cur aliam ejus speciem concupiscatis, sed præstat, ut hæc contenti in legum & vestrà ipsorum potestate sitis. Satis enim est Deum habere præsidem. Attamen si Regis vos cupido ceperit, nemo sit, nisi vestri generis & sanguinis, &c.* Malè igitur ex conditionali propositione & qualificatâ efficitur pura. Malè à sensu non distributo ad distributum fit argumentatio.

XXXIV. Quid opus autem prolixius ea deducere, cum disertus in hanc rem sit textus 1. Sam. VIII, 6. 7. qui non Samueli tantùm, sed ipsi etiam Deo postulata ista Judæorum displicuisse ait? Et frivolum est quod reponunt *ei èz évavriag*, aberrasse Judæos tantùm in formâ, non in jure petendi. Iste enim *ωεγεδιοερισμὸς* non habetur in textu, quod sc: ideò displicuerit petitum, vel quia Samuelem spreverint, vel quia desiderarint talem rationem statûs, qualem inter gentes animadverterant, vel quia ad religionis mutationem petierint, sed simpliciter dicitur: *displicuit sermo in oculis Samue-*

XXXVI. Scilicet non potest sustineri ratio status, aut, si cui odiosum id nomen, Respublica, nisi sint consiliarii, ministri Regii, milites, officiales &c. At his omnibus debetur merces. imò debetur & Regi ipsi, quippe cuius operam ad sui defensionem & gubernationem quasi conduxerunt subditi. Quid mirum igitur, si Princeps in casu necessitatis tollat agros, vineas & oliueta Caji aut Seji, eaque det ministris consiliariis & officialibus suis, ut eos in ministerio & officio retineat, cum præsertim non succurrat illicò alia merces, quâ satisfieri ipsis possit. Nec enim propterea negatur Cajo aut Sejo æquipollens aliquod precium à vicinis & concivibus suis aliquando persolvendum. Tenetur namque Princeps auferens rem privati ex causâ publicæ utilitatis & necessitatis ad solutionem iusti precii. Geil. l. 2. obs. 56. n. 8. Vasqv. illustr. contro. l. 1. c. 5. n. 9. aut ut rectius dicam, tenentur potius concives & ærarium publicum. Harpp. ad pr. J. de R. D. n. 147. & 152. Bernh. Græven p. 2. concl. 56. in coron. Quid mirum Principem sumere filios subditorum & ponere in curribus suis, facere sibi equites & præcursores quadrigarum suarum, & constituere sibi tribunos & centuriones & aratores agrorum suorum, & messores segetum, & fabros armorum & curruum suorum? Nec enim necesse est, ut luxus ergo & ex libidine ista à Principe instituenda dicamus, cum efflagitare id possit ipsa necessitas Reip. & regiminis ratio. Quid mirum sumere Principem filias subditorum & facere eas unguentarias, & focarias, & panificas? Quamquam enim voluptarium horum aliquod videatur & minus licitum; Unguentaria tamen ars phrasi Hebræa pharmaceutricam primariò notat confectionem; & hæc maximè necessaria est sive pacis sive belli tempore. Culinaria autem ars & pictoria idèò exesse poterit minus, quia ea alendo homini inserviunt, & sine iis vita duci hodiè nequit. Et quamquam officia ista aliquando fortè curæ masculinæ fuerint, postea tamen cum Viri virilius agere, h. e. studiis militaribus se de-

obstat c: 46 & 47 dicitur.

obstat: c: 47 Dexter;

dere cœpissent, in fœminas ea devoluta sunt, quarum idcirco ministerium etiam in aula requirebatur. Conf. Schickardus *de jur. reg. c. 3. theor. 8. Camman. diss. 2. de Regal. n. 29. seqq.*

XXXVII. Sed posito, enumerari quædam in hoc jure regio, quæ vel ad voluptatem & luxum faciant, vel in abusu consistant & pravâ Principis usurpatione, num idcirco totum id jus iniquum, voluptuarium & merè usurpativum dicamus? Quin imò possunt esse species mixtæ, & inter illas etiam, quæ luxus instrumenta habentur, aliquæ tales, quæ pro ratione circumstantiarum bonitate morali alterentur, & vel ex necessitate vel utilitate inde proveniente se commendent. Nec enim quia deficiente necessitate Achabo illicitum est Nabothi vineam licitare, id omni tempore illicitum erit. Possunt variare circumstantiæ, possunt ergò & qualitates ex iis dependentes, cum & aliàs actiones morales ex finibus suis judicentur. Nec etiam, quia vocabulum, quod in Hebræo idiomate habetur, quandoque consuetudinem & morem significat, sive modum, ut interpretatur Josephus Scaliger *1. Epist. 15.* illico in malam partem id est accipiendum. Indifferens id esse & tam in bonam quam malam sumi, fatetur Nicolaus Bellemontanus *disfert. polit. 14.* graviter aliàs dissentiens & tyrannidem ex hoc loco colligens. Si quid ergò malitiæ consuetudini isti & mori adherere dixeris, aliunde id accersas necesse est, non ex vi vocabuli aut significatione ejus.

XXXVIII. Sed novi ego, quid regerere hic soleant quidam ex Rabbinis, nempe non licuisse Regi vel multiplicare mulieres (ultra numerum permisum) vel equos ad pompam, vel opes & divitias, & vapulasse eum, si quicquam horum tentasset. Malè ergò concedi aliqua voluptaria, quippe quibus semper abstinere oportuerit Reges. At enim non tam asserui, quam per vim hypotheseos posui, esse quædam in jure illo Regio luxus adminicula & instrumenta. Quin, si asseruissem, nondum tamen fides fa-

D

cta

Et de verberibus infligitis. Idem enim cum ex Rabbino-
rum placitis asseruisset Cardinalis Caesar Baronius, adve-
sarium mox invenit Casaubonum *Exerc. 13. n. 5.* ditricite id
negantem. Sed hunc *persequatur* vicissim convincit &
aliquot Rabbinoꝝ testimonio firmat Wilh. Schickardus
de jur. reg. c. 2. theor. 7. p. 63. cum quo facit Hugo Grot. *de*
jur. bell. & pac. l. 1. c. 3. n. 20. Etiam si vero id non neget Clau-
dus Salmastius *in Defens. Reg. c. 2. p. 56. & c. 5. p. 181.* Rab-
binos id docere, negat tamen ex vero id docere; cum præ-
sertim ex nimio erga Synedrium studio propudiosismis com-
mentis scripta sua onerare soleant, & propterea fidem jam-
diu decoxerint. Quicquid hujus sit, docent tamen Rab-
bini, non ob quodvis delictum Regem vapulasse, sed ob
tria tantum illa supra enarrata. Et ergo superesse pote-
runt alia, quibus ad voluptatem & delicias abuti impune
potuerit Princeps. Quæ etsi concedantur, nondum tamen
inde conficitur, ipsum totum jus Regis de quo nunc agimus,
esse tyrannicum & merè usurpativum.

XXXIX. Dicis, ex ore Dei irati loqui Samuelem.
Dicam & ego, sed numquid futuri Regis potentiam exinde
facies illicitam & tyrannicam? Sit ita, publicatum esse
Jus hoc Regis in poenam, at non sequitur illico, iniquum
id esse. Poena enim inter alia in eo consistit, quod, cum
sub regimine divino omnium rerum affluentiam habuerint
Judæi, futuro Regi ut Resp. salva sit, facultates suas elargiri
teneantur. Sed eas tamen propterea Rex non accipit titulo
aliquo injusto. Dicis porro, exprobrationis & terroris cau-
sa jus istud non publicatum tantum, sed & reservatum esse
in archivis sacris *1. Sam. X. 25.* cum Thoma *in prima secunda*
q. 105. artic. 1. in fin. & Alfonso Tostato Abulensi *ad h. l.* Di-
cam & ego, quanquam non hoc Samuelis, sed id quod
Deut. XV. 11, 16. habetur, reservatum, falso velit Petrus Cu-
næus; at solo fine terrendi & exprobrandi publicatum id
aut reservatum fuisse nego. Quin si hoc concessero non
tamen sequitur, solo hoc fine sancitum fuisse à Deo; aut

si & hoc concessero, nunquam tamen conficies, semper id fore injustum, aut ex nullo alio capite & sine sanciri potuisse. Vid. Dn. D. Hülseman. *Breviar. theolog. c. 20. n. 12. §. 5. 6.*

X L. Concedam verò & hoc, imò concedam omnia, & id quoque tandem, illicitum esse id jus, iniquum, tyrannicum & merè usurpativum. Non enim quia coram Domino repositum dicitur, iniquum id esse nequit. Sed quid tandem inde sequi putabimus? Denegare licere subditis, quod principi non licet petere? Id verò esset totas movere & concutere Respublicas, & facere ut fulmenta lectum scanderent. Non hoc intendit Deus per legem istam Regiam, ut armare velit subditos adversus imperantes, sed hoc potius, ut de subjectione ipsos commonefaciat, debitam etiam eo casu, quando iniqui fuerint imperantes, ideò dicit *v. g. inculcando inculcabis hoc illis & indicabis &c.* Optimè in hanc rem Hugo Grotius *de jur. Bell. & Pac. l. 1. c. 4. n. 3.* Quod apud Samuelem est de jure Regis, omninò rectè inspicienti apparet, nec de jure vero intelligendum, id est, de facultate honestè & justè aliquid agendi (longè enim alia vivendi ratio prescribitur Regi in eà parte legis, quæ est de officio Regis) neq; nudum factum indicari: nihil enim esset in eo eximium, cum injurias facere etiam privati privati soleant; sed factum quod effectum aliquem juris habeat, id est, non resistendi obligationem. ideò additur, populum presum istis injuriis Dei opem imploraturum, quia scilicet humana remedia nulla extarent. &c. Scilicet agitur hinc de jure Regis, ad quod, si in sensu relativo sumatur, non pertinent ea, quæ ad mores Regum formandos conscripta sunt, qualia habentur *Deut. XVII, 16. seqq.* sed ea potius, in quibus ex adverso respondeat civium obligatio. In genere autem obligatio ista consistit in eo, quod obedire teneantur subditi Regi etiam *πολιτῶν* & iniqua petenti, *I. Pet. II, 18.* dummodo non contraveniat petitum istud mandato divini. & hoc non tantum ex necessitate præcepti, sed etiam propter

propter conscientiam *Rom. XIII, 1*, & quia sunt *ἄνω τε καὶ ὀπίω*. Ita enim dicuntur respectu Magistratus, & in sensu eminenti respectu Regis, qui in relatione hac dicitur *ἄνω τε καὶ ὀπίω* *I. Pet. II, 13*. non vulgari loquendi more & pro captu eorum, ad quos scripsit Petrus, ut negatur impurissimus Miltoni Hyperaspistes Johannes Philippi *in Defens. p. 50*. sed sensu verè politico, & maximè proprio. Locum enim hunc quoque habet, quod dicunt Philosophi, ordinem non dari, nisi cum relatione ad aliquod primum. Et ideo Apostolus subjectos nos esse vult Regi ut supereminenti i. e. sine ulla exceptione: Magistratibus, tanquam missis à Rege, i. e. potestatem suam à Rege ducentibus.

XL I. Etsi igitur in dicto loco Samuelis nihil inveniatur, quod publicè urgente necessitate & salute patriæ in discrimine versante, jure & bonâ conscientia facere princeps non possit, nec opus idcirco sit audire eos, qui tyrannorum ibi mores describi asserant; tamen quia etiam hoc posito, nihil inde lucrari monarchomachos nunc ostendi, facillè poterimus Mosè cum Samuele conciliare, quippe quibus pugna nulla, nulla contradictio, nedum contentio. Mosès enim non populum sed Regem instruit, ejusque describit officium; Samuel verò ejus potestatem & imperii amplitudinem. Ille imperium rectum & quæ bonis principibus sunt agenda, hic obedientiam subditorum & quæ his sunt toleranda. Ille limites imperandi, hic necessitatem parendi proponit. Ab illo Reges, ab hoc subditi informantur. Et ergò diversa quando diversimodè proponunt, dissentire inter se dici nequeunt. Vid. Alb. Gentil. *disp. Reg. 1. p. 18*. Gvilh. Barclaj. *contr. Monarchom. l. 2. p. 255*. & *l. 3. c. 6*. Autor conclusionum *de jure princip. n. 68*. Anton. Coler. *de jur. Imper. Germ. n. 13*. Claud. Salmaf. *Defens. Reg. cap. 2*.

XLII. Patet hinc, quid sentiendum de quæstione toties magno partium litigio agitata: Utrum Princeps possit aliquem dominio rei suæ privare? Ajunt alii, alii negant,

negant, & vicissim alii cum distinctione, alii sine eâ. Potissimum verò illi, qui cum distinctione respondent, ad potestatem recurrunt absolutam, eamque contradistingunt ordinariâ. Ordinariâ autem dicunt, quâ princeps ratione præminentia suâ dispensat contra jus commune cum modico partis incommodo. & porro absolutam sive plenam, quâ Princeps alicui suum non refuso precio aufert, & bonis subditorum non ad publicam utilitatem, sed ad voluntatem & voluptatem suam utitur. Græven l.2. *concl. 56. confid. 1.* Syring. *de pac. Relig. n. 17.* quancquam ordinariâ paulo aliter explicet Albericus Gentilis *disp. Reg. 1 p. 10.* Absolutam illam vicissim alii prorsus rejiciunt & violentiâ nomine insigniunt, alii mordicus defendunt; & ex his partium studiis magna sæpè nascitur confusio, quippe quæ delinari nequit, nisi rescindantur ea, quæ autoritate magis nituntur, quam ratione. Solent enim quidam Doctoribus ita suffarcinati incedere, ut vim potius, quam fidem facere velle videantur, quibus merito objicitur illud Comici: *Hic non est locus, quin tu aliam quæras, cui ventos farcias.* Et profectò vix est, ut in principe legitimo dari possit plenitudo potestatis, quæ quicquam differat aut distet ab ordinariâ potestate, Fernand. Vasq. *part. 1. lib. 1. contr. illustr. c. 5. n. 15.* Quin, sicut in Deo una eademque potentia est, sive agat secundum ordinem à se constitutum, sive extra eundem ordinem: ita potestas quoque imperantis eadem est, sive agat secundum ordinem à se positum, sive aliter. Hug. Grot. *de imperio summ. pot. circ. sac. c. 6. n. 14.*

XLIII. Nos totam litem breviter ita componimus, & dicimus. (1) Extra casum necessitatis & utilitatis publicæ non necesse Principi aliquem dominio rei suæ privare, & propterea nec posse l. 15. ff. *de cond. inst.* Quod si autem (2) id fecerit, non licere subditis resistere præfractè aut arma adversus eum movere. Econtrariò (3) in casu necessitatis & utilitatis publicæ non peccare Principem alicuâ

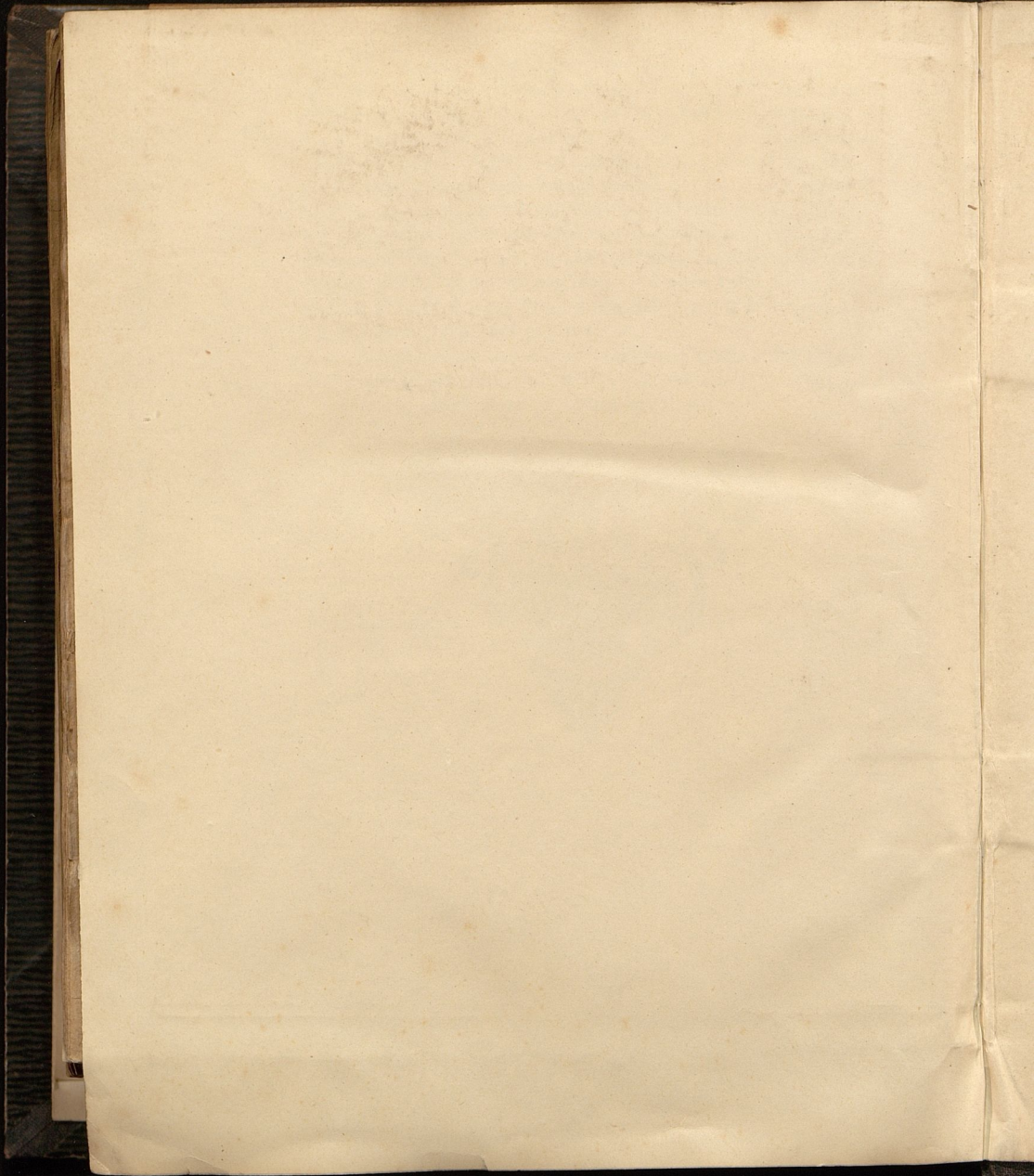
dominium rei suæ auferentem, sed tūc tamen (4) resar-
 ciendum esse damnum & refundendum precium ab iis, ad
 quos utilitas ea pervenit. Prima propositio patet *arg. l. 2.*
§. 1. 7. C. de precib. Imp. off. l. 2. §. 10. §. 16. ff. ne quid in loc.
publ. l. 4. C. de emanc. & est ratio politica, quia Princeps
non publicum tantū, sed privatum quoque cujusque bon-
num quærere, non autem intervertere debet. Loquitur
enim propositio de officio Regis. Siquidem ubi dominium
aut aliud jus alicui legitimo modo partum est, id ne ei au-
feratur, juris est naturalis, quod etiam Principem obligat.
Dn. Struv. diss. F. 5. n. 6. Secunda deducitur ex obligatio-
ne subditorum, de quā supra dixi, etiam σκολιός & pravis
Principibus deberi obedientiam. Tertia præsupponit non
quidem, ut volunt nonnulli, dominium aliquod eminens,
quod Reip. competat, & superius sit dominio singulorum,
de quo Hug. Grot. l. 1. de jur. B. & P. c. 1. n. 6. Arn. Vin-
nius ad §. 2. J. de his qui sui vel al. jur. sunt. Jac. Lampad.
de Rep. Romano Germ. part. 3. c. 9. n. 5. sed ipsam vim impe-
rii, quod ad salutem publicam est directum. Subest enim
causa potentior, publica videlicet utilitas, quæ ista fieri
præcipit, & communia omnia facit etiam invitis subditis.
l. 14. §. 1. ff. quemadm. serv. vind. Anton. Perez. Cod. lib. 10.
r. 5. n. 13. Et ex hoc voluit Decius, permisum esse Magi-
stratui domum peste infectam cum omnibus ibi contentis
rebus comburere. Gründlicher Bericht des heil. Reichs
Stadt Friedberg c. 4. n. 65. Pol. Ripa de peste c. 6. n. 48.
Quarta probatur ex l. 13. §. 1. ff. comm. prad. l. 9. C. de oper.
publ. l. 2. C. pro quib. caus. serv. pro pram. Et jubet id æqui-
tas, quæ publicam causam sequitur, ut ne re suâ & precio
careat ille, qui profuit omnibus. Dn. Carpzov. c. 33.
def. 16. Grot. de jur. B. & P. l. 2. c. 14. n. 7. 8. Æquissimum
enim est, commune detrimentum fieri eorum, qui propter
amissas res aliorum consecuti sunt, ut res suas salvas ha-
berent. l. 1. l. 2. in pr. ad f. ff. de L. Rhodiâ de jactu, ad quam
vid. Dn. Hahn. in Obser. ad Wesenbec. p. 550.

XLIV. Cæterùm, ut hæc, quæ diximus, magis fiant
 perspicua, conferri possunt, qui de eâ quæstione prolixius ege-
 runt, præter jam citatos Gailius l. 2. obs. 56. Fachineus l. 8. con-
 trov. c. 63. Camill. Borell. i. decis. 12. n. 15. 16. seqq. Harpprecht.
 ad pr. J. de R. D. n. 98. seqq. Joh. del Castillo p. 3. contr. c. 6.
 n. 2. seqq. & ibi allegati plures, Anton. Faber Cod. l. 1. r. 11. def. 1.
 Gabriel. l. 3. tit. de jur. quæst. non toll. conclus. 1. Vasq. ill. contr. v.
 a. c. 5. Hartm. Pistor. 2. quæst. 40. n. 12. Hackelman. disp. 1. n. 10.
 Hottom. illustr. quæst. 1. Petr. Anton. de Petra de potest. ar.
 Princip. c. 24. seq. Schrader. de feud. p. 4. c. 1. n. 30. Rosenthal.
 de feud. c. 7. concl. 19. n. 37. 38. Aymo Cravett. de antiq. temp.
 p. 1. c. 1. n. 32. 33. 51. seqq. Joh. Yannez Parlador. l. 2. rer. quot.
 c. fin. p. 1. S. 7. n. 10. Ventura de Valent. in Pariben. litigios.
 l. 1. c. 6. n. 26. 27. Dn. Franzk l. 3. resolut. 1. n. 169. seqq. Bachov.
 in Treutl. vol. 1. disp. 1. th. 5. lit. H. Menoch. de A. F. Q. l. 1.
 q. 48. Alb. Gentil. 2. lect. c. 14. Mynsing 4. obs. 8. & 5. obs. 97.
 Pet. Costal. ad l. 15. ff. de R. V. Sig. Scaccia de sentent. & re
 jud. c. 1. gl. 1. q. 1. n. 58. 59. Qvir. Kubach. cent. 1. dec. 3. q. 5.
 6. 7. & alii, quos recensere possemus, plures, si authorita-
 tibus agere nobis esset pro lubium. Istos autem quos no-
 minatos hîc vides, consignavimus ideo, non ut fidem fa-
 ceremus nostrarum assertionum. sunt enim inter eos, quî
 nobiscum non usquequaque faciunt; sed ut ulteriori dis-
 quisitioni materiam subministrarem, & ad alios remitte-
 remus, si quod fortè nostra hæc relinquerent dubium.
 Quod monere hîc operæ pretium fuit, ut ne errorem,
 quem supra castigavimus, errare nunc vi-
 deamur ipsi.

ULB Halle

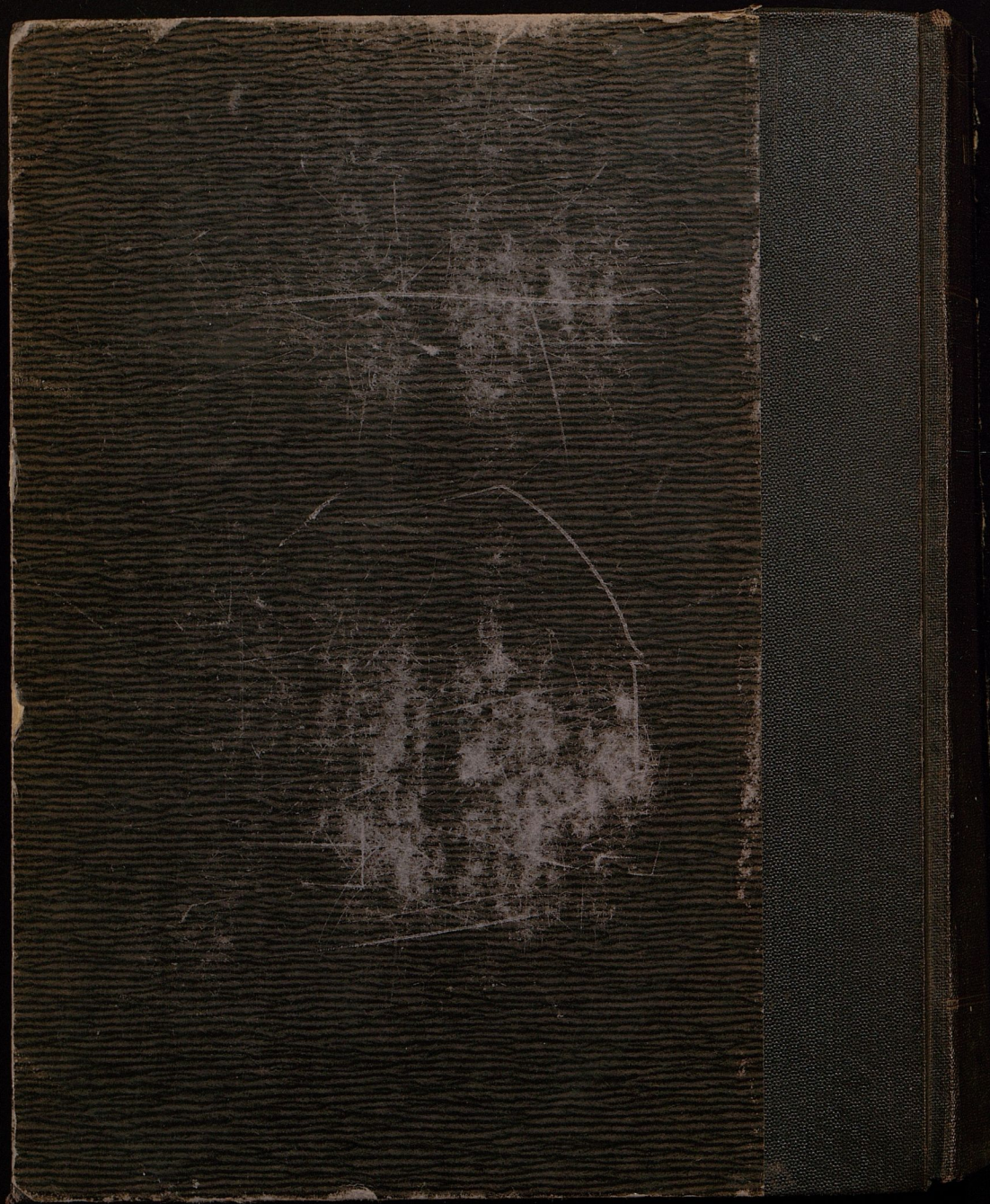
3

006 302 114

V3 17

1848.

1659/1843
27/

Qvod felix faustumq; sit!

De

JURIBUS MA-

JESTATIS

EXERCITATIO II.

Definitionem eorundem & Divisionem, nec non
ipsam Principis potestatem accuratius perpendens,

quam

SUB PRÆSIDIO

CASPARIS ZIEGLERI,

Phil. & J. U. D. & Prof. P.

In Auditorio JCTORUM

habebitur

BENEDICTUS Strauß /

Wittebergensis Saxo.

add. Julii. A. O. R. cl. l. c. LIX.

WITTEBERGÆ

Typis JOHANNIS RÖHNERI, Acad. Typogr.

Opposit

